

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Adresseliste

Deres ref	Vår ref	Dato
	20/1442-	11. november 2020

Høring av endringer i tollkvoteforskriften

Landbruks- og matdepartementet sender med dette ut høring av forslag til endringer i Forskrift av 10. oktober 2008 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer (tollkvoteforskriften).

Norge og Storbritannia er enige om å inngå en midlertidig vareavtale fra 1. januar 2021 og frem til en frihandelsavtale trer i kraft senere. I samsvar med denne avtalen skal det etableres nye midlertidige tollkvoter for fem landbruksvarer. Etter avtalen skal den midlertidige tollkvoten for ost fra Storbritannia fordeles etter søknad. Departementet vil i det følgende presentere forslag til fordelingsmetode for ostekvoten.

Endringene vil tre i kraft 1. januar 2021.

Ettersom den midlertidige vareavtalen skal tre i kraft 1. januar 2021 er det nødvendig at denne forskriftsendringen trer i kraft samme dag. På denne bakgrunn har departementet besluttet forkortet høringsfrist.

Det bes om at høringsinnspill blir sendt til Landbruks- og matdepartementet **innen 25. november 2020**.

Høringsdokumentene er publisert på: <https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id2783515/>
Vi ber om at høringssvar sendes digitalt ved bruk av skjema for høringssvar på regjeringen.no.

Landbruksdirektoratet er bedt om å sørge for at aktive importører av ost informeres om høringen.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep	Teatergata 9	22 24 90 90	Landbrukspolitisk	Siv Tanja Durteste
0030 Oslo		Org.nr.	avdeling	22 24 92 69
postmottak@lmd.dep.no	www.lmd.dep.no	972 417 874		

Bakgrunn

Når Storbritannia trer ut av EUs indre marked fra og med 1. januar 2021, står Norge uten en frihandelsavtale med Storbritannia. Norge forhandler nå en omfattende frihandelsavtale med Storbritannia sammen med EFTA-landene Island og Liechtenstein. Forhandlingene er blitt forsinket, og vil ikke bli slutført slik at en frihandelsavtale kan tre i kraft 1. januar 2021.

Som en følge av dette har Norge og Storbritannia blitt enige om å inngå en midlertidig vareavtale fra 1. januar og frem til en frihandelsavtale trer i kraft senere. Den midlertidige avtalen vil bygge på avtalen som Norge og Storbritannia signerte i april 2019, og som skulle tre i kraft dersom Storbritannia forlot EU uten avtale (den såkalte No Deal-avtalen). Den midlertidige vareavtalen forventes undertegnet i nær fremtid.

Den midlertidige vareavtalen vil innebære en videreføring av alle eksisterende tollpreferanser mellom Norge og Storbritannia, også for landbruksvarer. Når det gjelder tollfrie kvoter for handel med landbruksvarer, vil avtalen innebære etablering av fem midlertidige tollkvoter basert på omfanget av handelen i perioden 2014-2016. Det vil bli etablert tollkvoter på 4 tonn pølser og liknende produkter¹, 1 tonn hønseegg², 14 tonn eplejuice og eplekonsentrat³, samt 560 tonn poteter og halvfabrikata til fremstilling av snacks⁴. Videre overføres 299 tonn av ostekvoten fra EU (8400 tonn) til Storbritannia for å kunne videreføre eksisterende handel. Når den midlertidige vareavtalen blir signert, vil disse tollkvotene vil bli implementert i tollkvoteforskriften.

Avtalen med Storbritannia innebærer at de fire førstnevnte kvotene skal fordeles ved auksjon i samsvar med gjeldende forskrift, mens ostekvoten skal fordeles etter søknad. Dette innebærer at det må utformes et regelverk med nærmere vilkår for fordelingen av ostekvoten.

Departementets forslag til fordeling av ostekvoten

EUs importkvote for ost til Norge er i dag på 8400 tonn. Av disse fordeles 3400 tonn på auksjon. Resterende 5000 tonn, heretter benevnt som EU-kvoten, fordeles etter søknad (lisensiering) basert på historisk import.

Av ostekvoten til EU på 8400 tonn er 2480 tonn bundet i WTO. I den midlertidige avtalen med Storbritannia deles denne WTO-kvoten: 299 tonn til Storbritannia og 2181 tonn til EU. EU-kvoten vil således bli redusert til 4701 tonn ved etablering av ostekvoten til Storbritannia.

Avtalen med Storbritannia innebærer at fordelingsmåten for kvoten på 299 tonn ost til Storbritannia skal være ved søknad. I departementets forslag til fordelingsmåte er fordelingsmåten for EU-kvoten lagt til grunn, men med visse tilpasninger, blant annet på grunn av kvotens størrelse og fordi historisk handel ligger til grunn for kvoten.

¹ Varenummer 16.010000.

² Varenummer 04.07.1100, 04.07.2100 og ex. 04.07.9000.

³ Varenummer 20.09.7100 og 20.09.7900.

⁴ Varenummer 20.05.2091.

For å få tildelt EU-kvotest må man ha importert minst 15 tonn ost under tollposisjon 04.06 i løpet av kvalifiseringsperioden (minimumskvantum). Dette omfatter all osteimport uavhengig av hvilket land osten importeres fra. Kvalifiseringsperioden er satt til de siste 24 månedene før 1. oktober. Kvalifiseringsperioden er satt lang nok til å reflektere markedsforholdene og sikre forutsigbarhet, men samtidig kort nok til at det er mulig for nye aktører å opparbeide seg en posisjon i markedet innen rimelig tid. Kvoten fordeles forholdsmessig ut fra verdien på søkerens import under tollposisjon 04.06 i denne kvalifiseringsperioden (fordelingsgrunnlaget). Dette er ment å stimulere til import av ost av høy kvalitet som et supplement i det norske ostemarkedet, og dermed bidra til økt produktmangfold i ostedisken. For å hindre at enkeltaktører på sikt skal få en uforholdsmessig stor andel av dette godet, er det imidlertid fastslått at ingen foretak skal kunne få en større andel av kvoten enn 30 prosent (maksimumsgrensen).

Fordelingsmetoden for EU-kvoten basert på historisk import, er en godt etablert fordelingsmekanisme. Ostekvoten fra Storbritannia vil bli fordelt ut fra tilsvarende prinsipper. Samtidig må fordelingsmetoden, som ovenfor nevnt, tilpasses særegenhetene ved denne midlertidige ostekvoten. Et viktig formål med den midlertidige handelsavtalen mellom Norge og Storbritannia er å videreføre etablert handel mellom partene frem til en permanent handelsavtale er på plass.

Departementet foreslår med bakgrunn i avtalen å knytte vilkåret om historisk import av ost under tollposisjon 04.06 til kun å gjelde import fra Storbritannia, og ikke alle osteeksporterende land samlet. Av samme grunn foreslår departementet at den importverdien som legges til grunn for fordelingen av kvoteandeler (fordelingsgrunnlaget), også knyttes til import fra Storbritannia.

Kvalifiseringsperioden for tildeling av kvoteandel bør på sin side settes likt som for EU-kvoten, dvs. de siste 24 månedene før 1. oktober. På samme måte som for EU-kvoten er det nødvendig å sette kvalifiseringsperioden lang nok til å reflektere de reelle markedsforholdene.

Selv om det er et uttrykt formål å videreføre eksisterende handel, legger departementet til grunn at det er lite hensiktsmessig å etablere en ordning uten et inngangskriterie i form av et krav til minimumskvantum. Formålet med å sette et minimumskvantum er å unngå et uforholdsmessig stort antall søkere med påfølgende tildeling av små kvoteandeler. Fordeling av små kvoteandeler er tidkrevende for forvaltningen og har liten økonomisk betydning for den enkelte aktør som importerer et lite kvantum.

En gjennomgang av eksportstatistikk viser at det går et klart skille mellom foretak som har importert over eller under 1 000 kg ost fra Storbritannia senere år. Av totalt 24 foretak som har importert ost fra Storbritannia de siste 24 månedene før 1. oktober 2020, har i alt 13 av dem importert over 1 000 kg. De øvrige foretakene har importert betydelig lavere mengder. Slik departementet ser det, vil man derfor med ved å sette et minimumskvantum på 1 000 kg

kunne ivareta den eksisterende handelen samtidig som man ivaretar de forvaltningsmessige hensyn.

Ved fordeling av EU-kvoten er det fastslått at ingen foretak kan få tildelt mer enn 30 prosent av kvoten (maksimumsgrensen). Dette er ment å forhindre at én aktør skal kunne bygge seg opp til å dominere osteimporten. Etter departementets vurdering, er det lite hensiktsmessig å innføre en slik maksimumsgrense ved fordeling av den midlertidige ostekvoten fra Storbritannia. Ettersom fordelingsgrunnlaget er knyttet til historisk import, er dette allerede fastlagt for den midlertidige kvoten. Dersom det i en fremtidig handelsavtale blir enighet om å videreføre en ostekvote fordelt etter søknad, vil det imidlertid, slik departementet ser det, være nødvendig å vurdere en slik maksimumsgrense for hindre at enkeltaktører på sikt får en uforholdsmessig stor andel av kvoten.

For å sikre dynamikk i markedet for importost foreslår departementet at tildelte kvoteandeler av ostekvoten fra Storbritannia gjøres omsettelige frem til kvoteårets slutt. Dette er tilsvarende av hva som gjelder for EU-kvoten for ost og alle auksjonskvotene.

Når det gjelder formkrav til søknad, legger departementet til grunn at krav for EU-kvoten inntatt i tollkvoteforskriften § 33 bør gjelde tilsvarende for ostekvoten fra Storbritannia.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget til fordelingsmodell for ostekvoten fra Storbritannia vil innebære noe merarbeid for Landbruksdirektoratet knyttet til forvaltningen.

Importører av ost er kjent med den foreslåtte forvaltningsmodellen for Storbritannia gjennom sin import innenfor EU-kvoten, og forventes således enkelt å kunne tilpasse seg modellen.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Høringsinstanser:

NHO Mat og Drikke

NHO Service og Handel

Virke

Norges Bondelag

Norsk bonde- og småbrukarlag

Norsk Landbrukssamvirke

Tine SA

Synnøve Finden AS

Rørosmeieriet

Q-meieriene

Landbruksdirektoratet